

POSTNINA PLACANA V GOTOVINI

MI MLADI MLADI BORCI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORNIA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO I.

LJUBLJANA, PETEK 23. OKTOBRA 1936.

ŠTEV. 6.

ŽIVEL KRISTUS KRALJ!

Kraljeva oblast Kristusova je vesoljna. Vse stvarstvo je položeno pod prestol njegove moči in slave. Tudi vsak človek brez izjeme je pod njegovo oblastjo.

Pa se je mnogi otesajo. Eni s tihim notranjim uporom, drugi v divjem, vnanjem sovraštvu. Ko Njega ne morejo doseči, izlijejo svoje sovraštvo nad vse, kar Nanj spominja. Otroško početje onemogle slepe jeze! — Med tem pa obožujejo kakšno z zmoto pomešano idejo-enodnevnico, kateri žrtvujejo vse: čas, zdravje in mir srca. Ali pa so srečni, če se morejo ogrevati na žarkih kake minljive človeške veličine, kateri se prilizujejo, pričakujoči zase udobnosti in koristi.

Mi pa — enega samo priznavamo nad seboj, čigar kraljestvu ne bo konca. Njemu služiti pomeni kraljevati. Kristusu Kralju se podvržemo p r o s t o v o l j n o iz jasnega spoznanja našega resničnega odnosa do Njega. V tem prostovoljnem priznanju Kristusove kraljeve oblasti je naša moč, naša zmaga, naša radost, ki ostane kakor večnost večno mlada. Služba Kristusu Kralju je naš ponos in naša čast. Več nam ves svet dati ne more.

Zato pa za Njegov praznik zakličimo z mehiškimi mučenci in španskimi heroji iz dna srca kot molitev pobožno:

Živel Kristus Kralj!

Dva svetova

Če kdo k vam prihaja in ne prinaša tega nauka, ga ne sprejemajte v hišo in ga tudi ne pozdravljajte. Kdor ga namreč pozdravlja, se udeležuje njegovih hudobnih del.

(2 Jan 10—11.)

Je dvoje popolnoma ločenih svetov: svet z Bogom in svet brez Boga.

Pa vendar mnogo kristjanov stoji z eno nogo in s polovico duše v nasprotnem taboru. Dovolj

in preveč poznamo znano zmes krščanstva in poganstva: kristjan v teoriji, pogan v praksi. Obstaja pa še druga zmes: privajena, podedovana verska praksa in že dolgo podminirana vera. Še bolj nevarna, ker je razdrt temelj. Samo malo spremene zrak — iz obsavske vasi pridejo na Westfalsko — in katoličanstva več ni, kot bi ga kdo odpihnil. Kako je to mogoče? Ne zavedajo se bistvenega in nepremostljivega nasprotja dveh svetov.

Nekdo bere redno časopis, ki je po svetovnem nazoru daleč od dogmatičnega krščanstva. Beseda dogma se v tem časopisu tiska le v zvezi s pridevniki, ki označujejo omejenost. O delih vernih ljudi, četudi so v vsakem pogledu odlična, molči kot grob; če jih pa nikakor ne more zamolčati, jih z nekaj stavki opečati s pečatom manjvrednosti. Bralec, čigar versko znanje je še iz let, ko mu je bil verouk najbolj dolgočasen »predmet«, se čudi, strmi in vedno bolj se mu zdi, da so mu prej prikazovali vse v neresnični luči. To je proces podminiranja, ki se sicer počasi, a strahotno gotovo izvršuje. Skoraj nepazljivo. Če bi se pa že od prej zavedali, da je

dvoje svetov: svet vere in svet nevere, da popolnoma nasprotujoča si gledanja na svet samo po sebi umljivo privedo do popolnoma različnih sodb, tedaj se ne bi čudili, da ljudje, ki za vzvišene resnice vere nimajo razumevanja, o teh rečeh neumno govore.

Človeka spravijo besede apostola Janeza na prvi pogled v začudenje, kakor da bi krščansko zapoved ljubezni utesnjevale. Vendar je ne utesnjujejo, temveč le prepovedujejo prijateljsko občevanje s krivimi učeniki zaradi nevarnosti odpada. In mnogi, ki je njih vera bila že izpodkopana, nam dokazujejo, da opomin sivolasega apostola danes ni manj nujen kot kdaj prej.

Brez popuščanja!

Bolj ko kdaj je danes sleherno popuščanje od katoliških načel na ljubo nasprotnikom Cerkve v škodo.

Nikoli ne bomo z načelnim popuščanjem in polovičarstvom pridobili nasprotnikov. Kdaj se je že slišalo, da bi polovičar koga pridobil za celotno resnico?

»Sto let popuščanja načel je naredilo iz katolicizma preveč plaho religijo, preveč zaprto v skrivališča duš. Katoliška Akcija je vprav reakcija proti temu razdiralnemu vplivu individualizma.«

To je pogumna izpoved naših belgijskih tovarišev žesistov.

Kaj drugega je namreč popuščanje v načelih, kot sebična lagodnost in strahopetnost, ki rušita in razdirata?

Naš čas zahteva močnih, doslednih načel, povsod, vsekdar. Literatura ni polje, kjer veljavnost načel preneha. Kultura ni vzvišena nad katoliškimi načeli. Ali za Boga, ali proti Bogu!

V zmoti je, kdor misli, da je iz krščanske

ljubezni dolžan popuščati od resnice ter tako pritegniti nasprotnika. To naj bo ljubezen? To je izmaličena ljubezen!

Naziranje: približajmo se nasprotnikom in odnehajmo nekaj od načel, da jih pridobimo — to je baš strup, ki razkrajja katoliško borbenost. Ljudje, ki tako govorijo, so slabiči, idejni premaganci. Dokazujejo nam, da krščanstva niso doumeli, ga niso »doživeli«. Odtod šibkost, odtod premaganost, odtod strahopetno popuščanje.

Obsodba krščansko revolucionarnega lista »Terre nouvelle« nima le krajevnega značaja. Pomen te obsodbe je splošen, za vse aktualen.

Bolj ko kdaj veljajo danes besede: »Kdor ni z menoj, je zoper mene; in kdor ne zbira z menoj, raztresa.«

Nas navdaja vesela zavest, da tvorimo del velike armade one katoliške mladine, ki je pretrgala z vsakim popuščanjem in polovičarstvom, mladine, ki je na svojo Cerkev ponosna in je nada Cerkve.

Blagoslov doslednosti

Zosizem si danes osvaja svet. Katoličani strmimo nad njegovimi uspehi. Učimo se od njega še posebno mi, ki hočemo, da zraste tudi med nami dijaklji močna vrsta Kristusovih borcev.

Prvi začetki zosizma

V Belgiji so moralne razmere med delavsko mladino neprimerno slabše kot pri nas. Od 13. leta naprej pride mladi delavec v okolje, ki Boga in vere ne pozna, kjer je vse materialistično, da celo pogansko. Norčevanja, ugovori in obrekovanja duhovščine in Cerkve kmalu izpodkopljejo njegovo vero in nramnost.

Tako je živeko 2.000.000 belgijske

delavske mladine. Mnoge je to bolelo in so skušali ustaviti uničujočo kugo med delavsko mladino, toda vse je bilo zastonj. Šele mladi duhovnik Cardijn, ki se je od prvega trenutka svojega duhovskega življenja posvetil trpkemu vprašanju delavske mladine, je dosegel po dolgih poskušanjih in težavah uspeh, ki ga danes občuduje svet.

Cardijn je najprej ustanovil nekaj delavski prosvetni krožek, ki je bil obenem pravi akcijski krožek. V tem ga je zatelja vojska. Toda Cardijnove skupine tudi zdaj niso mirovale, temveč so usmerile vse svoje delo v vzgojo mladih organizacijskih voditeljev.

Komaj je orgaizacija po vojni dosegla število 200 članov, so začeli izdajati list. Fernand Tonnet je napisal v uvodnem članku o listu: »Odslej imamo sredstvo za propagando in osvajanje, govorniško tribuno in medsebojno prijateljsko vez.« V letih 1921.—24. je imela organizacija dovolj težav in ni prišla do pravega razmaha.

Prodor

L. 1924. stopi JOC v novo življenje. V tem letu je bil sprejet v Bruxellesu na kongresu krščanskih delavcev organizacijski program. S tem je žesistovska organizacija nastopila svojo pot med maso in v

svet. Po vseh pokrajinah so se vršili enodnevni tečaji, na katerih so se zbirali mladi delavci. Povsod so sprejemali žosistovski program z velikanskim navdušenjem. V prvih šestih mesecih so imeli propagandisti žosistovskega glavnega tajništva več kot 300 sestankov in že je bilo ustanovljenih prvih 150 kraj. odsekov.

JOC je nastopila svojo pot: postala je narodna organizacija belgijske delavske krščanske mladine.

L. 1925. je bil v Bruxellesu prvi žosistovski kongres, na katerega je prišlo 600 delegatov, ki so v nepopisnem navdušenju sprejeli in potrdili žosistovski program.

Naslednje leto je bilo na kongresu v Namurju 2.000 delegatov. To leto je žosistovski gibanje začelo prehajati tudi v Francijo. V pariških »rednih predmestjih« so se v kratkem ustanovile žosistovske edinice. Tudi v Franciji je stopil žosizem v dobo velikega razmaha.

P o d e s e t i h l e t i h

Leta 1935., po dobrih desetih letih, je štela žosistovska organizacija samo v Belgiji 66.110 članov,

razdeljenih v 2043 odsekov. Žosistovski periodični tisk ima naklade čez 170.000, ne da bi všteli tisoče brošur, ki jih organizacija razširja. Svetovni kongres v Bruslju pa je združil 100.000 mladih delavcev in delavk in goste z vsega sveta.

S v e t o v n o g i b a n j e

S kongresom stopa žosizem v dobo svojega svetovnega uspeha. Kardinal Pacelli pravi v pismu, ki ga je poslal žosistovski organizaciji za kongres, tole: »Sv. oče blagoslovilja priprave na jubilejni kongres, ki mora začeti ekspanzijo žosizma po vsem svetu.« In res, žosizem je že razširjen v Franciji, Kanadi, Švici in Kolumbiji; polagoma prodira na Portugalsko, Angleško, v Jugoslavijo, Združene države, vojvodino Luxemburško, v Belgijski Kongo in Madagaskar.

N a u k a z a n a s

Tako so rasi žosisti. Tako so zrasli, ker se niso pogajali z nobenim socializmom, ker so ubrali samostojno odločno pot katoličstva, ki barantanja s socializmom ne potrebuje.

† prof. IVAN ARNEJC

Ze dolgo je bolehal in skoraj eno leto smo ga pogrešali v šoli. V petek 16. t. m. pa smo zvedeli, da nas je zapustil za vedno.

Trpeča koroška zemlja nam ga je dala. Študiral je v Beljaku in Gradcu, učil v Celovcu in Mariboru, 1918. leta pa je prišel v Ljubljano. Zadnja leta je poučeval na ljubljanski klasični gimnaziji. Nam njegovim učencem ni bil samo profesor, ampak tudi dobrotljiv kot oče. Njegov veličasten pogreb nam priča, kako zelo smo ga dijaki ljubili. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

Naj v miru počiva!

Iz norveške literature

Znana pisateljica Sigrund Undset je pred kratkim predavala o »Veriskem življenju v dobi katoličanstva na Norveškem.« V tem predavanju je povedala, da jo je prav študij katoliškega srednjega veka na Norveškem privedel do spreobrnitve.

Viharji nad Španijo

Inteligenca

Kraljevi sovražniki so bili predvsem izobraženci. Z monarhijo vred so sovražili tudi versko oblast, Cerkev, ki je bila z njo zvezana. Čeprav je velik del izobraženih špancev obiskoval visoke šole, ki so jih upravljali redovniki, je bila vendar večina njih brezbrizna in precejšen del Cerkvi tudi sovražen. Mnogi od njih so zatrjevali in zatrjujejo, da so še verni, da Boga po svoje časte in da se bore le proti stalnim oblikam, ki jih kaže cerkveno življenje, ter proti pozunanjenju in političnemu vplivu Cerkve. Hibe in slabosti javnega verskega življenja je treba priznati. Politični vpliv Cerkve ni bil velik. Nasprotno, stara prosvetljenjska država je še izza 18. stoletja imela Cerkev v svoji oblasti in je uporabljala vero kot sredstvo. Ni bilo težko to uvideti. Dejansko pa so sovražniki Cerkve uporabili njene napake za to, da zakrijejo svoj notranji odpad od vere same. Mnogi izmed njih so bili v inozemstvu in so tam spoznali moderno brezboštvo. Njihova borna izobrazba — ki gre, žal, mnogokrat na račun duhovščine — ni bila kos težavam. Moderno življenje je razjedlo vso njihovo moč in jim je izsušilo vero. Njihovo stalno čtivo je bil tisk, ki je naravnost nezasišano sramotil Cerkev in vse cerkveno. Španec je velik satirik in ima svoje veselje nad ble-

ščočim iskrenjem dovtipa. In tako so se smejali bolj nad načinom, kako so se smešili duhovniki in Cerkev. Toda ta strup je uničil tudi kal vere.

N e n r a v n o s t

Moderne šege, ki so prišle s severa, pa tudi druge okoliščine so povzročile v tej južni deželi, ki je bolj udarjena na počutnost nego sever, strašno razdejanje. Tako se je stvorilo ozračje, v katerem vera, pobožnost in nrvnost ne morejo uspevati. Na mesto katoliške španije stopa materializem modernega življenja v industriji in trgovini.

V s e u č i l i š k i p r o f e s o r j i

Voditelji so bili tem izobražencem vseučiliški profesorji. Dežela že nad sto let ni več znanstveno delovala, in zdaj se je polastilo učenjakov pijano kopnenje po »znanosti«. Nekateri so bili pravi učenjaki, ki so vedeli, da je treba za spoznanje resnice dolgo in temeljito delati; šli so v samoto in so ustvarjali, neopazni od vrvenja cest. Površneži pa so hoteli biti takoj »na višku«; šli so za nekaj let v inozemstvo in ko so se vrnili, so navdali vso javnost s svojim vpitjem. »Kant«, »Freud«, »kritika« itd. so jim bile najljubše besede.

Vsi ti moderni ljudje so vedno bolj in bolj širili mnenje, da je edino republika jamstvo za dobrobit in blagoslov.

A r m a d a

Tudi vojsko je zajel republikanski val. Mnogi izmed tistih, ki jih je Primo strahoval, tudi o kralju niso hoteli ničesar več slišati. Zdi se, da je bila večina mlajših častnikov republikanskega mišljenja. Tako je polagoma tudi ta trdna sila oslabela in se kralju odtujila.

F r a m a s o n s k i n a č r t i

Nisem pa še omenil tistih, ki so vedoma delali za prevrat: to so bile tajne družbe, prostozidarstvo. Še zadnja velika katoliška monarhija, Španija, je morala pasti! Verodostojne vesti povedo, da so v Parizu in Ženevi izrekli obsodbo nad španskim kraljem. Tu so tudi sestavili ves program. Glavne točke so bile: strmoglaviti monarhijo, razpustiti jezuitski red, iztrgati pokopališča cerkveni oblasti, podpirati upepeljevanje mrličev, odstraniti ves verski pouk iz vseh šol, uvesti civilni zakon in ločitev zakona.

Tako je »ljudstvo«, ki je bilo vendar v revoluciji poklicano, da postane sam svoj gospodar, »samo o sebi« odločevalo!

P r e d b o j e m

Vse te proticerkvene in protimonarhistične sile so bile pripravljene. Znamenje naj bi bila volitev. Vdele so, da so močne, toda bale so se še vedno in niso slutile, da so pošteni ljudje bili brez moči. Preden pa si jih ogledamo, moramo še govoriti o položaju delavcev.

Treba je izrabiti priliko, da se v mladi duši vname smisel za žrtve; brez žrtv ni človek nič.

(Lacordaire.)

Z naših gimnazij

»JASNI GRAD«

V nedeljo 18. okt. smo se učenci III. drž. realne gimnazije zbrali v cerkvi sv. Cirila in Metoda k prvi službi božji za šolsko leto 1936/37. Sv. mašo je daroval prevzvišeni naš nadpastir dr. Gregorij Rožman, ki je imel tudi krasen nagovor. Želel nam je, da bi v novem modernem posloplju spoznali pravo in popolno resnico, ki je Bog. Po službi božji smo za godbo odkorakali k blagoslovitvi poslopja. V avli, ki je bila za to slovesnost krasno pripravljena, so se zbrali odlični predstavniki naroda, Cerkve, gg. profesorji, dijaki in njihovi starši. To veliko slavnost je odprl g. ban, ki nas je v krasno zasnovanem govoru opozoril, da naj iz tega poslopja izidemo možje, ki bomo vredni sinovi svojega naroda in ponos svoje države; opomnil nas je hvaležnosti, saj »hvaležnost je največja izobrazba«. Nazadnje je g. ravnatelj dr. Hočevarju izročil ključ »jasnega gradu« in mu želel, da bi z božjo pomočjo vodil gimnazijo. Po viharnih ovacijah je godba zasvirala državno himno. Nato je stopil na govorniški oder g. direktor in izjavil, da nas bo vodil po stopinjah Slomškovih in drugih naših voditeljev, zlasti pa nas bo varoval tiste pogubne struje, ki zaničuje vsako avtoriteto in seje razdor med narod. Če bomo tako delali, bomo izpolnjevali tisto lepo oporo: »Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda...«, potem bomo zvesti sinovi naroda, države in zvesti v službi našega mladega kralja. Ko se je navdušenje poleglo, je stopil na oder tovariš nižješolec in deklariral pesem »III. drž. realni gimnaziji«, nato pa je g. knezoškof blagoslovil novo poslopje in razpela. S tem je bila svečanost zaključena. Odlični gostje so odšli v drugo nadstropje, kjer jim je g. direktor pripravil majhno zakusko, dijaki pa smo z zanimanjem ogledovali šolske prostore. Z začudenjem smo gledali nam popolnoma nove učilnice ter občudovali predvsem ogromna okna, ki dajejo svetlobe več kot dovolj. Po poldnevu smo odšli domov.

Izjava francoskih bojnikov

»Francoski bojniki protestirajo ogorčeno proti umorom, ki so bili njih žrtve duhovniki in verniki. Ne vojni zakoni, ne slepo sovraštvo, niti potreba po obrambi stvari, ki jo imamo za pravično in dobro, nikakor ne morejo opravičiti umorov, ropov, onečaščenj grobov in drugih grozodejstev...«

Načrtno požiganje cerkva

Voditelj ruskih brezbožnikov Jaroslavski je pred kratkim izdal svoj pomočnikom tale razglas: »Ho-

IZ MARIBORA

Ko smo prejeli prvo številko lista »Mi mladi borci«, so nam obnem sporočili željo, koliko naročnikov naj dobimo. Zaskrbelo nas je. Kako bo mogoče v današnjih razmerah doseči toliko naročnikov?

Toda z veseljem optimizmom smo šli na delo v zaupanju na božjo pomoč. In res, božji blagoslov ni izostal. Število naročnikov je v nekaj dneh preseglo že tako visoko zahtevo za 40 odstotkov. Naročniki so pokazali, da se dobro zavedajo, da more katoliški tisk uspešno delovati le tedaj, če ga pridno naročajo in tako po svojih močeh gmotno podpro.

Seveda list pri nasprotnikih ni povzročil veselja. Tolažili so se, da ta »listič« spada med razne druge ponesrečene poizkuse in da bo po nekaj številkah zaspal. Zgodilo pa se je seveda nasprotno in mi mislimo, da je ta ugodni sprejem lista pri dijaštva dovolj trden dokaz, kako je bil list potreben. Saj doslej sploh še nismo imeli srednješolskega glasila, ki bi nas tako odločno in jasno opozarjal na sodobne idejne struje in zablode in nam kazal edino pravo pot skozi življenje — pot živega in doslednega katolicizma.

IZ MURSKÉ SOBOTE

V Murski Soboti imamo nižjo gimnazijo državno. Lansko leto pa se je začela postopoma uvajati višja, a zanjo dosedaj skrbi občina. Prekmursko dijaštvo se bori za to, da se tudi višja podpravi. Potrebno državljenja nam dokazuje veliko število dijaštva v višjih razredih. Letos poseča V. razred 40, VI. 31 učenec. Prosvetni minister je že obljubil, da bo predlagal postopno državljenje. Tako bi bil zagotovljen obstoj naši gimnaziji, prekmurski mladini pa študij, ki je za proletarsko Slovensko Krajino v drugih delih naše domovine precej drag. Na ta način bo Prekmurje lahko več prispevalo k naši narodni skupnosti.

čemo, da iz vseh cerkva vsega sveta nastane velikanski požar. Naše brezbožniško gibanje je postalo ogromna sila, ki uničuje slednje versko čustvo. To gibanje je ena najvažnejših vej našega boja proti veri. Svoje delo, ki izpodkopava temelje starega sveta, moramo proti veri še okrepiti.«

Letošnji praznik Kristusa Kralja v Nemčiji

Škofovska konferenca v Fuldi je sklenila, naj se letošnji praznik Kristusa Kralja v vsej Nemčiji praznu-

je tako, da ta dan katoliško ljudstvo očitno izpove svojo pripadnost krščanski veri. Zlasti vabi može, naj ta dan mogočno izpričajo svojo vero. Na praznični večer naj bo v vsaki župnijski cerkvi »ura očitne veroizpovedi«. Episkopat vedno bolj zahteva izpovedovanje vere junakov.

Framasoni in boljševidi

Francoska revija »Revue de Paris« objavlja zanimiv samogovor framasona, ki nam med drugim izpoveduje:

»V naši borbi proti veri so nam boljševidi važni zavezniki. Predvsem to nas vleče k Rusiji.

Drugič pa mi gremo neizbežno nasproti novemu socialnemu redu. Tip tega novega reda nam mora biti Moskva. Zato smo njeni zavezniki. S propadom parlamentarizma bodo sicer mnogi izmed naših bratov izgubili svoje pozicije, pa kaj to! Mi bomo dobili v svoje roke vsa kapitalistična podjetja, banke, zavarovalnice, vso industrijo, itd. V novem socialnem redu bo namreč država edini kapitalist. Država pa smo mi! Ali vidiš vso veličino našega narčta?«

Taka bo torej zmaga delavske misli v boljševidski družbi!

Chesterton

O velikem angleškem pisatelju in konvertitu Chestertonu piše Hilaire Belloc v »The Universe«:

»... Chesterton je bil vedno s Cerkvijo in prav v tem je bila njegova veličina. V nasprotju s slejkoprej agnostičnimi sodobniki ni nikoli dovolil, da bi čustva vladala nad razumom. To je njegova druga značilnost.«

Darwin o Bogu

»Nikoli nisem bil brezbožnik, nikoli nisem tajil, da je Bog. Ni si mogoče misliti, da bi se to brezmejno in čudovito vesoljstvo, z nami zavednimi bitji vred, porodilo slučajno. To se mi zdi glavni dokaz za bivanje božje.«

VPRASANJA IN ODGOVORI

P. F., Lj.: Kako to, da na strani 12. pišete »žesisti« namesto »žosisti«, in to dosledno v celem članku? Ali ni to tiskovna napaka? —

Ni napaka. Belgijska fantovska KA se namreč deli na pet vej: JAC, JEC, JIC, JOC, JUC, to je kmečko, srednješolsko, neodvisno, delavsko in akademsko mladino (Jeunesse agricole catholique, J. étudiante C., J. indépendante C., J. ouvrière C., J. universitaire C.). Imena teh vej se torej ločijo po pridevnikih, ki označujejo stanove. Ti pridevniki pa so — deloma nekoliko umetno — tako izbrani, da so njih začetni samoglasniki ravno a, e, i, o, u. In tako dobimo potem kratice, ki se ločijo po petih samoglasnikih.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana) Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (Jože Godina).